

Circolo culturale REČAN kulturno društvo

Topoluove

Kolendar

Kuo se poderja
dielo naših te starih

Circolo Culturale REČAN
con il patrocinio del Comune di Grimacco
e il contributo della Provincia di Udine
Kulturno društvo REČAN
pod pokroviteljstvom Garmiškega Kamuna
in s podpuoro Videmske Pokrajine

Foto:

Margherita Trusgnach *Tarbjanova*

Realizzazione:

Margherita Trusgnach *Tarbjanova* e Aldo Clodig *Tedolenjih*

con la collaborazione di:

Dora *Tarbjanova*, Ernesta *Juožolnova*, Ernesta *Balencjova*

Ženar Januar

Podlak

Ženarja topluota, februarja marzluota

Zima je doma.

Kar je padu snieg, se je začelo z vlakam uozit gnuoj za ga trosit po njivah.

Žene tam doma so predle, pledlè an šivale. Možje pa strojil lopate, grabje an so pledli koše an korpe.

Za paršparat senuo, so runal *rie-zanje*, ki pride rec mešat senuo s slamo.

Stare lune je biu tud cajt za *pretakvat* vino za de ostane čisto.

1	N	Mati Božja Marija - NOVO LIETO	☾
2	P	Bazilij	
3	T	Presveto Jezusovo ime	
4	S	Angela Folinjska	
5	Č	Milena	
6	P	Sveti trije kraji - DAN EMIGRANTA	
7	S	Lucijan	
8	N	1. nav. nedieja - Jezusu karst	
9	P	Julijan - Hadrijan	☺
10	T	Aldo	
11	S	Pavlin Oglejski, ap. Slovencev	
12	Č	Cezira	
13	P	Veronika	
14	S	Odorik iz Pordenona - Feliks	
15	N	2. nav. nedieja - Pavel Puščavnik - Praznik Božje besiede	
16	P	Marcel	☾
17	T	Anton Puščavnik	
18	S	Marjeta Ogrska - Priska	
19	Č	Marijo	
20	P	Fabijan	
21	S	Neža (Jana)	
22	N	3. nav. nedieja - Vincencij	
23	P	Emerencijana	☺
24	T	Frančišek Saleški	
25	S	Spreobrnitev sv. Pavla	
26	Č	Timotej	
27	P	Angela Merici	
28	S	Tomaž Akvinski - Valerij	
29	N	4. nav. nedieja - Konstanc	
30	P	Martina	
31	T	Janez Bosko	☾

Februar Februar

Gorenje Bardo

1	S	Brigita Irska	
2	Č	Darovanje Jezusa - <i>Sviečınca</i>	
3	P	Blaž	
4	S	Gilbert - Andrej Corsini	
5	N	5. nav. nedieja - <i>Agata</i>	
6	P	Pavel Miki	
7	T	Rihard	☺
8	S	Hieronim Emiliani - DAN SLOVENSKE KULTURE	
9	Č	Apolonija	
10	P	Sholastika	
11	S	Lurška Mati Božja	
12	N	6. nav. nedieja - <i>Damijan</i>	
13	P	Foska	
14	T	Ciril in Metod - Valentin (Zdravko) <i>Varuh Lieške fare</i>	€
15	S	Georgija	
16	Č	Julijana	☺
17	P	Silvin	
18	S	Janez iz Fiesole	
19	N	7. nav. nedieja - <i>Konrad - Debelinca</i>	
20	P	Leon	
21	T	Peter Damiani - Irena - PUST	☺
22	S	Sedež apostola Petra - Marjeta Kortonska - <i>Pepeunica</i>	
23	Č	Polikarp	
24	P	Matija	
25	S	Konstancij	
26	N	1. post. nedieja - <i>Paola</i>	
27	P	Gabrijel	
28	T	Roman	
29	S	Agostin	

Trieska na pade deleč od hloda

Februarja se je malo dielalo od zuna zak je biu velik mraz. Narvic se je sieklo kako host al pa rie-zalo zemjio, če nie bla zmarzljena. Februar je biu cajt za hišne diela. Za Sv. Apolonijo te narbuj frišne gospodinje so že usijale solato. Februarja stare lune so darli pra-seta (ki so jih kupil že novemberja an redil no lieto obiuno do druge zime). Se je runalo salame, kloba-sice an tud kajšan peršut. Od praset se nie varglo nič. Še kosti so nual: so jih posušli, stukli tu martale an kladli ta miez otrobu za kravan dat "calcio".

Marč Marec

Platac

1	Č	Albin	☺
2	P	Karel	
3	S	Kunigunda	
4	N	2. post. nedieja - Kazimir - kuatarna ned.	
5	P	Janez Jožef	
6	T	Miroslav	
7	S	Perpetua in Felicita	
8	Č	Janez od Boga - DAN ŽENA	☺
9	P	Frančiška Rimska	
10	S	40 mučencev iz Sebaste - Makarij - Emilijan	
11	N	3. post. nedieja - Konstantin	
12	P	Maksimilijan - Alojzij Orione	
13	T	Patricija - Leander	
14	S	Matilda	
15	Č	Klemen M. Dvoržak	☺
16	P	Hilarij Oglejski - Herbert	
17	S	Patricij	
18	N	4. post. nedieja - Ciril Jeruzalemski	
19	P	Sveti Jožef - Pomočnik Lieške fare	
20	T	Klavdija	
21	S	Nikolaj iz Flüe - PUOMLAD	
22	Č	Lea	☺
23	P	Turibij iz Mongr. - Rebeka	
24	S	Katarina Svedška	
25	N	Tiha nedieja - Marčınca	
26	P	Emanuel - Gospuodovo oznanjenje	
27	T	Rupert - Lidija	
28	S	Sikst III	
29	Č	Sekund	
30	P	Amedej Savojski - Janez Klimak	☺
31	S	Guido	

Se viješ ku beka

Marca, kar so se tla začele odpušcat, se je začelo flance od sadja sadit an cepit na klin jabuke, hruške, venjike, čiespe. Je biu tud cajt za začet trebit an čet sanožeta. Od februarjuove lune do Velike noci se je sadilo kompier an naštimalo venjike.

Hlodič

Obriu April

Puno kokodekanja malo jajc

Na puomlad kakuoša kločejo an jin je bluo trieba podluošť jajca za imiet cibeta.

Dokjer je bla pšenica majhana, so ta miez posijal koranje an idrik an so ga zgrapal z grabjam. Obrila je biu zadnji cajt za sadit kompier. Oku Velike noc so čedli te vesoke sanožeta.

Na velik petak se nie smielo tu zemijo. Pravli so tud, de "takuo, ki se sušijo *cierkvene parti* na velik četartak, takuo se bo sušilo senuo par Sv. Ivane".

1 N	Cvetna nedieja - Ojčinca	
2 P	Frančišek Pavelski	
3 T	Rihard - Luigi Scrosoppi	
4 S	Izidor	
5 Č	Velik četrtak - Zadnja vičerja	
6 P	Velik petak - Jezusove križanje, vilja in post	☺
7 S	Velika sobota - Jezus v grobu	
8 N	Velika noč - Jezusovo vstajenje	
9 P	Praznik gor par Sv. Matiji	
10 T	Ezekijel prerok	
11 S	Stanislav	
12 Č	Julij	
13 P	Hermenegild	☹
14 S	Lambert	
15 N	2. velik. nedieja - Anastazija - Biela nedieja	
16 P	Bernardeta Lurška	
17 T	Simon - Rudolf	
18 S	Evzebij - Apolonij	
19 Č	Ema	
20 P	Sara	
21 S	Silvio	☺
22 N	3. velik. nedieja - Kajo	
23 P	Juri	
24 T	Gastone	
25 S	S. Marko Evangelist - Dan osvoboditve	
26 Č	Marija, Mati Dobrega Sveta	
27 P	Cita	
28 S	Peter Chanel	
29 N	4. velik. nedieja - Katarina Sienska	☺
30 P	Pij V. - Jožef Cottolengo	

Maj

Gorenje Bardo

Če je maja lepuo zmočilo, se bo luija raj sušilo

Maja je paršu cajt za usadit sierak an vse kar kor du varte, ki muora bit lepuo ognojen. Usadit je trieba predarsin, blede, opih, koranje te ardecje, čebulo, česnak (ki se ga more usadit an pred zimo zak na zmarzne).

Na koncu miesca, se je že zacelo siec travo oku njiv an žet ičmen, ki je biu že zdrev. Se je tudi oplielo, oštakljalo an osulo kompier.

1 T	Jožef delavec - PRAZNIK DIELA	
2 S	Atanazij	
3 Č	Filip in Jakob, apostola	
4 P	Florijan	
5 S	Gotard	
6 N	5. velik. nedieja - Praznik Sv. Flipa (Hostne)	☺
7 P	Flavij	
8 T	Viktor	
9 S	Pahomij	
10 Č	Antonin	
11 P	Ignacij	
12 S	Leopold Mandič	€
13 N	6. velik. nedieja - Fatimska Mati Božja	
14 P	Matija ap.	
15 T	Torkuat	
16 S	Ubald	
17 Č	Paskal Baylon	
18 P	Feliks	
19 S	Peter Celestin	
20 N	Bernardin Sienski - Vnebohod	☺
21 P	Dino	
22 T	Rita	
23 S	Janez Rossi - Renata	
24 Č	Marija pomočnica kristjanov	
25 P	Beda - Gregor VII	
26 S	Filip Neri	
27 N	Avguštin Canterb. - Majnca	
28 P	Emilij - Ignacij	☺
29 T	Maksim Emonski	
30 S	Ferdinand.	
31 Č	Marijino obiskanje	

Slapovik

Junj Junij

Če garmi na Sveti Ivan bojo orieh piškavi

Junija se je začelo siec sanožeta. Parvo dol za krajan an potlè buj vesoko.

Gor na ičmen sada se je lahko usadilo grah. Kar je pšenica bla zdriela, so jo požel an tekrat je bluo koranje an idrik, ki je biu usijan ta miez, že veliezlo. Trieba je bluo lepue opliet pleveu an *starnišče*.

Slamo od pšenice, ki je tarda, so jo nual za striehie runat.

1 P	Justin	
2 S	Marcelin - Peter - <i>Dan Republike</i>	
3 N	Presveta Trojica - <i>kuatarna ned.</i>	
4 P	Kvirin	☺
5 T	Igor - Bonifacij	
6 S	Norbert	
7 Č	Robert	
8 P	Medard	
9 S	Efrem	
10 N	Presveto Rešnje teluo - <i>Maša gor par Sv. Martine</i>	
11 P	Barnaba ap.	☺
12 T	Jolanda	
13 S	Anton Padovanski	
14 Č	Elizej prerok	
15 P	Sarce Jezusovo	
16 S	Sarce Marijino - ZAPUOJMO JO NA SRED VASI	
17 N	Gregor - POHOD ČEZ NAMIŠLJENO ČRTO	
18 P	Marina	
19 T	Gervasij	☺
20 S	Silverij - Ettore	
21 Č	Alozij Gonzaga - POLETJE	
22 P	Pavlin iz Nole	
23 S	Jožef Cafasso - KRIES SV. IVANA	
24 N	Rojstvo Janeza Karstnika - <i>Obljuba na Stari Gori</i>	
25 P	Viljem	
26 T	Vigiljio	
27 S	Ciril Aleks. - Hema Krška	☺
28 Č	Irenej - Ada	
29 P	Peter in Pavel ap.	
30 S	Parvi rimski mučenci - ZAČNE POSTAJA TOPOLUOVE	

Luj Julij

Zverinac

1 N	Ester - <i>Topoluški Praznik</i>	
2 P	Oton	
3 T	Tomaž ap.	☺
4 S	Elizabeta Port. - Urh	
5 Č	Ciril in Metod	
6 P	Marija Goretti	
7 S	Klavdij	
8 N	14. nav. nedieja - Hadrijan - <i>Maša par Sv. Matiji</i>	
9 P	Veronika Giuliani	
10 T	Amalija	
11 S	Benedikt - Olga	☺
12 Č	Mohor an Fortunat	
13 P	Henrik	
14 S	Kamil de Lellis	
15 N	15. nav. nedieja - Bonaventura (Bogdan)	
16 P	Karmelska Mati Božja	
17 T	Aleš	
18 S	Friderik	
19 Č	Zlatka	☺
20 P	Marjeta - Elija prerok	
21 S	Lovrenc iz Brindisija - Danijel	
22 N	16. nav. nedieja - Marija Magdalena	
23 P	Brigita	
24 T	Kristina - Krištof	
25 S	Jakob Starejši ap.	
26 Č	Joahim in Ana	☺
27 P	Natalija	
28 S	Nazarij in Celzij	
29 N	17. nav. nedieja - Marta - <i>Praznik Sv. Jakoba</i>	
30 P	Peter Krizolog	
31 T	Ignacij Loyolski	

Kar prase se navade tu arš hodit
jest, al arš požet al prase ubit

Luija se je le napri sieklo ta po
sanožetah an kope runalo.

Se je zamudilo kajšan dan za ospri-
cat venjike, jih očet an tudi za našti-
mat vasi, kjer so začeli sejmi po
farah.

Vošt Avgust

Hostne

Po tuč nie trieba zvonit

Vošta se je posieklo garmuje po sanožetah za napravrt *frodje*, ki so snopi viej s perjam: od doba, od jesena, od maleke an druge. Frodje so dajal jest ucan ta po zime za paršparat senuo.

Je že biu tudi cajt za začet kopat kompier. Ankrat, še plevela nieso vargli, nosil so ga damu za žvinan ga dajat.

Za Rožinco vsaka družina je napravla an puši s posebnimi rožami an so ga nesli žegnavat; kar je huduo zagarmielo so tele suhe rože zažgal pruoti tuči. Rože so žgal tud za požegnat hiše na vičer pred Božicjam, zadnjio vičer lieta an za Sv. Trije kraji.

1	S	Alfonz	
2	Č	Evzebij	☺
3	P	Lidija	
4	S	Janez M. Vianney	
5	N	18. nav. nedieja - Marija Snežna (Nives)	
6	P	Jezusovo spremenenje na gori Tabor	
7	T	Kajetan	
8	S	Dominik	
9	Č	Roman	☺
10	P	Lovrenc	
11	S	Klara	
12	N	19. nav. nedieja - Ivana F. Chantal	
13	P	Poncijan in Hipolit	
14	T	Maksimilijan Kolbe	
15	S	Rožinca - Marijino Unebouzetje	
16	Č	Rok	
17	P	Hijacint	☺
18	S	Helena	
19	N	20. nav. nedieja - Janez Eudes	
20	P	Bernard	
21	T	Pij X	
22	S	Devica Marija kraljica	
23	Č	Roža iz Lime	
24	P	Jernej ap. (Bartolomej)	☺
25	S	Ludvik IX.	
26	N	21. nav. nedieja - Aleksander - Božja Pot	
27	P	Monika	
28	T	Avguštin	
29	S	Janezov glavosek - Sabina	
30	Č	Feliks (Srečko)	
31	P	Rajmund - Rajko	☺

Setember September

Seuce

Človek pije vino an vino pije človeku pamet

Tel miesac se je vekopalo kompier an potlè potargalo grazduje, jabuke, hruške, an vse kar je bluo pardiela za tu hram diet. Če je bluo dobro lieto, so parpravli mošt an vino: parvo tintorijo, potlè klinto an klinton an na zadnjo merikan. Z merikanan so runal *makè* an posušil grazduje za ga ohranit an jest do Božicja.

Setemberja so bral čiespe za jih predat an za kuhat žganje ta po potakah.

1 S	Egidij (Tilh)	
2 N	22. nav. nedieja - Ingrid	
3 P	Gregor Veliki	
4 T	Rozalija - Ida	
5 S	Mati Terezija	
6 Č	Eva - Zaharija prerok	
7 P	Regina	
8 S	Rojstvo Device Marije (Bandimica) - V NEBU LUNA PLAVA	€
9 N	23. nav. nedieja - Peter Klaver - <i>Opasilo Lieške Cierkve</i>	
10 P	Nikolaj Tolentinski	
11 T	Prot in Hijacint	
12 S	Marijino ime	
13 Č	Janez Križ. Zlatousti	
14 P	Povišanje svetega Križa	
15 S	Žalostna Mati Božja (Dolores)	
16 N	24. nav. nedieja - <i>Kuatarinca gor par Sv. Martine</i>	☺
17 P	Robert Belarmin	
18 T	Sofija	
19 S	Januarij	
20 Č	Suzana - Evstahij - Agata	
21 P	Matej ap. in ev.	
22 S	Mavricij	☺
23 N	25. nav. nedieja - <i>Hošinski Senjam</i> - <i>kuatarina ned.</i> - JESEN	
24 P	Marija rešiteljica jetnikov	
25 T	Aurelija	
26 S	Kozma in Damijan	
27 Č	Vincencij Pavelski	
28 P	Venčeslav	
29 S	Mihael, Gabrijel, Rafael nadangeli - <i>Maša za varuhe Topoluške c.</i>	
30 N	26. nav. nedieja - Hieronim	☺

Otober Oktober

Gorenja Kosca

1 P	Terezija	
2 T	Angeli varuhi	
3 S	Romana - Evald	
4 Č	Frančišek Asiški	
5 P	Favština - Placid	
6 S	Bruno	
7 N	27. nav. nedieja - Rožarska Devica Marija	
8 P	Demetrij	☾
9 T	Dionizij	
10 S	Danijel	
11 Č	Flip	
12 P	Firmin	
13 S	Edvard	
14 N	28. nav. nedieja - Kalist I.	
15 P	Terezija V. Avilska	☺
16 T	Hedvika - Marjeta Alacoque	
17 S	Ignacij Antiohijski	
18 Č	Luka evangelist	
19 P	Pavel od Križa - Laura	
20 S	Marija Bertilla B.	
21 N	29. nav. nedieja - Uršula	
22 P	Donat	☾
23 T	Janez Kapistran	
24 S	Anton Klaret	
25 Č	Darija	
26 P	Lucijan	
27 S	Evarist	
28 N	30. nav. nedieja - Simon in Juda Tadej ap.	
29 P	Narcis	☺
30 T	Marcel - Alfonz Rodriguez	
31 S	Štuoblank - HLIIEPCI	

Če na Sv. Uršulo je liepa ura, lahko poležiš an posediš an usedno stiejco udobiš

Sietvina: so sijal parvo ičmen an le preca potle pšenico za de je nardila trato pred zimo an de nie zmarzinla. Kar je lišcie padlo, so ga grabli an z zbrinčo nosil damu za stiejco. Pruot koncu otuberja se je začelo brat kostanj. Te narlieuš so ga nesli zamenjavat du Laške za sierak. Tist manj liep je ostu doma, so ga posušil an potlè so ga bratal tu hlodenim martale za ga kuhat, al pa so z njim praseta pital. Otuberja so tud sierak polomil.

November

Topoluove

Sv. Katarina je paršla, snieg čez vrata je parnesla

Novembra, so pobieral hruške *ruonke* an jih kladli tu pšenico za de so se *ubeliele* an zazdreliele. Pred zimo so pobral glave kapusa, broskvi an riepo za de so jo diel kisat tu tropine, zribano al celo.

Rieпно nat se nie varglo, so jo kladli sušit ta na *rante* od pajuola za jo dajat žvin an posebno kravan kar so storle za de so se *otrebile* lieuš.

Pajuoli z rantan so nuczal tud za *mane* sierka posušit. Kite so pa runal tisti, ki nieso imieli pajuole z rantan al pa kar nieso ble rante na sončnem kraju.

1 Č	Vsi sveti	
2 P	Vse duše - <i>Vahti</i>	
3 S	Martin de Porres	
4 N	31 nav. nedieja - Karel Boromejski (Drago)	
5 P	Zaharija - Elizabeta	
6 T	Lenart	
7 S	Ernest	€
8 Č	Bogomir	
9 P	Orest - Teodor	
10 S	Leon Veliki	
11 N	32. nav. nedieja - Martin iz Toursa	
12 P	Jozafat	
13 T	Diego	☺
14 S	Nikolaj Tavelić	
15 Č	Albert Veliki	
16 P	Marjeta Škotska	
17 S	Elizabeta Ogrska	
18 N	33 nav. nedieja - Posvetitev bazilike sv. Petra	
19 P	Matilda	
20 T	Edmund	☺
21 S	Darovanje Device Marije	
22 Č	Cecilija	
23 P	Klemen	
24 S	Firmina	
25 N	Kristus kraj	
26 P	Leonard Port.	
27 T	Virgil	
28 S	Jakob	☺
29 Č	Saturnin	
30 P	Andrej ap. (Štandrež)	

Podlak

Dičember December

1 S	Eligij	
2 N	1. adv. nedieja - Bibijana (Živa)	
3 P	Frančišek Ksaver	
4 T	Barbara - <i>Praznik minatoriju</i>	
5 S	Avrelijan	
6 Č	Nikolaj - Miklauž	€
7 P	Ambrož	
8 S	Brezmadežno spočetje Device Marije - Adventica	
9 N	2. adv. nedieja - Sirij	
10 P	Loretska Mati Božja	
11 T	Damaz I.	
12 S	Amalija - Guadalupska Mati Božja	
13 Č	Lucija	☺
14 P	Janez od Križa	
15 S	Bonaventura - ZAČNE DEVETICA BOŽIČNA PO VASEH	
16 N	3. adv. nedieja - Adela - Albina	
17 P	Lazar iz Betanije	
18 T	Gracijan	
19 S	Favsta	
20 Č	Dominik	☺
21 P	Peter Kanizij - ZIMA	
22 S	Frančiska Cabrini	
23 N	4. adv. nedieja Janez Kancij - kuatarna ned.	
24 P	Sveti vičer - Adam in Eva	
25 T	BOŽIC	
26 S	Štiefan - <i>Maša par Sv. Matiji</i>	
27 Č	Janez ap. in ev. - Fabijola	
28 P	Nedolžni otroci, mučenci	☺
29 S	Tomaž Beckett	
30 N	Sveta družina	
31 P	Silvester - KONAC LIETA	

Kar se dan varne, se zima zvarne

Dicembra, par stari luni so začel darva siec. Za zakurit an za gubanco pec, narbuojš so ble lieskove. Siekli so dob, jesen, buku an gabar do marca, dok nieso poganjal. Kajšan krat so tudi *kuote* kuhal za predat uogje.

Pred zimo je bluo trieba parparacjat tud senuo za žvino an ga parnest, al pa z vlako parpejat, u skedin taz seniku an kopi.

Božični prazniki so dajal nomalo miru za kar se tiče diela u gruntu.

Topoluove

Zverinac

Hostne

Lombaj

Platac

Seuce

Topoluove

Velik Garmak

Gor. Bardo

Mali Garmak

Hostne

Topoluove

Topoluove

Mali Garmak

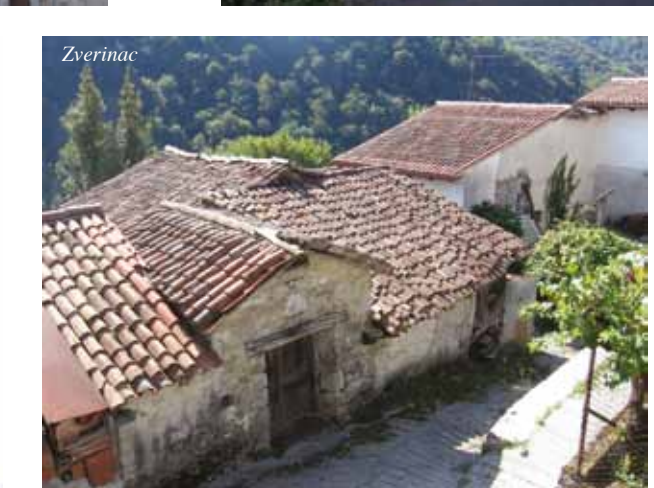
Dol. Kosca

Platac

Podlak

Zverinac